

Sredstva iz fondova EU su državna pomoć

Uvjet Država mora pripremiti sheme za dodjelu novca

KLEMEN SRNA
savjetnik za nepovratna sredstva u
RR&Co Knowledge Centre Ltd.,
EU Partners

Klemen Srna, savjetnik za nepovratna sredstva

ZARKO BAŠIĆ

Europska nepovratna sredstva imaju status državne pomoći. Ključni problem je što je bilo kakva državna pomoć, ako je daje Europska unija, država članica, županija ili općina zabranjena. No, kao i uvijek postoje iznimke, a tih iznimaka ima mnogo. Potrebno je imati na umu da svaku takvu pomoć reguliraju posebna pravila koja treba poštovati svaka država članica Europske unije. Isto vrijedi i za natječaje na kojim se dodjeljuje nepovratni novac iz fondova Europske unije.

Odgovor na pitanje zašto je to tako nalazi se u činjenici da Europska unija ne želi da se država miješa u djelovanje unutrašnjeg tržišta. Svaka ovakva intervencija znači utjecanje na konkurentnost, koja je zapravo dobra za održavanje ravnoteže između ponude i potražnje za stanovništvo Unije i općenito za razvoj Europske unije.

Za dodjelu nepovratnog novca iz fondova Europske unije postoje različite sheme prema kojima ugovaratelj dodjeljuje sredstva. Ovakve sheme treba pripremiti država članica te ih poslati na uvid i potvrdu Europskoj komisiji. Država može imati različite sheme za različite svrhe, primjerice za regionalnu pomoć, istraživanje i razvoj, ili turizam.

Međutim, postoje i zajednička pravila kada nije nužno prijaviti dodjelu državne pomoći Europskoj komisiji. To su takozvane zajedničke iznimke gdje je EU već utvrdila neka pravila koja onda tre-

ba poštovati država. Istodobno je potrebno uspostaviti sisteme praćenja i kontrole dodjeljivanja novca. To je također zvanu upravljač državne pomoći koji priprema suštinski dio implementacije, nadgleda njenu implementaciju i izvještava Europsku komisiju.

Za kandidata koji se natječe za dobivanje nepovratnog novca to nema nekog izravnog utjecaja, ali je važno za razumijevanja funkcioniranja sistema. Potencijalni natjecatelji za dobivanje nepovratnog novca moraju znati kako taj novac nije za sve.

To znači da sheme koje država pregovara sa Europskom komisijom specificiraju koji su uvjeti, primjerice koji sektor gospodarstva može dobiti i koji ne, koji su prihvatljivi troškovi te koji je najviši dozvoljeni intenzitet sufinanciranja, odnosno postotak novca

prihvatljivih troškova. To su činjenice koje je dobro poznavati kako bi mogli već u fazi prve unutrašnje evaluacije projekta i njegove pripreme odlučiti jesmo li u mogućnosti dobiti novac, te još važnije – koliko najviše možemo dobiti.

Na kraju priče to je osnovni razlog zašto nas uopće i interesiraju nepovratna sredstva, odnosno za što ih i koliko možemo dobiti.

Za državu je od bitne važnosti da ova dodijeljena pomoć ima učinak poticaja, što znači da se odabiru dobri projekti. Najgore što se može dogoditi je dodjeljivanje sredstava samo zbog nužnosti dodjeljivanja, a onda se na kraju ne postignu željeni i predviđeni rezultati. Nepovratna sredstva tako mogu dobivati oni koji ih uopće ne trebaju ili oni koji nemaju tako kvalitetne projekte.

Vaša pitanja o mogućnostima dodjele nepovratnih sredstava iz fondova Europske unije možete uputiti na:

redakcija@poslovni.hr
apriori@apriori.hr

Farmerima na raspolaganju još 132 milijuna kuna

Rok Ističu prijave za posljednji krug SAPARD-a

Do 21. travnja u 12 sati otvoren je rok za podnošenje novih zahtjeva za dodjelu nepovratnih investicijskih potpora kroz posljednji četvrti natječajni krug za preostala neiskorištena sredstva iz programa SAPARD-a. SAPARD je prepristupni program usmjeren na ruralni razvoj, napredak u poljoprivredi i pripremu države kandidata za korištenje sredstava iz fondova Zajedničke poljoprivredne politike (CAP). Interes za novac iz tog prepristupnog fonda Europske unije, u kojemu je na raspolaganju hrvatskim farmerima još 132 milijuna kuna, navodno je vrlo evidentan.

U resornom Ministarstvu poljoprivrede, s obzirom da su do zatvaranja natječaja ostala tri tjedna ne otkrivaju broj pristiglih zahtjeva, premda je za SAPARD brzina javljanja iznimno bitna. U SAPARD-u naime njeguju kriterij tko se prvi javi u prednosti je u dobivanju potpore, naravno ukoliko inspekcija u provedenom nadzoru utvrdi da su zadovoljeni svi postavljeni uvjeti.

U dosadašnja tri kruga natječaja potrošeno je 111 milijuna kuna. Preostale darovane novce svakako treba povući do 1. listopada, ukoliko ostanu neiskorišteni Europska komisija zatvara 'slavinu' na SAPARD-u.

Da bi se pospješio premla efekat iz dosadašnja tri natječaja u Ministarstvu poljoprivrede ugovorili su suradnju s devet konzultantskih tvrtki, disperzira-

nih u nekoliko županija. Za svaki projekt koji od SAPARD agencije dobije 'pečat' odobrenja ministarstvo će konzultante nagraditi s 13 tisuće kuna. Novčana motivacija zajamčena je i terenskom osoblju iz Hrvatskog zavoda za poljoprivrednu savjetodavnu službu.

Od 36 tvrtki i obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, što su kroz protekle godine iz programa SAPARD od Europske unije nepovratno dobili do 50 posto od sredstava utrošenih u investicije, svakako valja izdvojiti Agroproteinku čija je uprava iskoristila dopušteni maksimum, u tri natječaja od traženih 31 milijun kuna dobili su 14,2 milijuna kuna. Novac je uložen u rekonstrukciju objekata za obradu otpadaka životinjskog podrijetla te u nabavku opreme za regionalne centre za prikupljanje životinjskog otpada.

Po 10 milijuna kuna do sada su iz programa SAPARD povukle i Paška sirana za izgradnju i nabavu opreme za mljekaru, benkovska Ostrea za pogon za preradu ribe dok je Conex Trade iz Solina novac potrošio na novi objekt i opremu za hlađenje ribljih proizvoda.

Slijedi ih proizvođač suhomesnatih proizvoda Mataš iz Jelenica, tvrtka koja je sa 8,3 milijuna kuna iz SAPARD-a, kupila novu opremu za klaonicu te uvela HACCAP i ISO sustav nadzora u proizvodnji mesa i mesnih preradevina.

bb